

2011
HISTORY (Optional)
(Paper : I)
 इतिहास (वैकल्पिक)
 (पत्रिका : I)

130521

Standard : Degree

Total Marks : 200

स्तर : पदवी

एकूण गुण : 200

Nature : Conventional (Essay) type

Duration : 3 Hours

स्वरूप : पारंपारिक (वर्णनात्मक)

कालावधी : 3 तास

N.B. :

सूचना :

- (1) *Answers must be written either in **English** or in **Marathi**.*
 उत्तरे इंग्रजीमधून किंवा मराठीमधून लिहिली पाहिजेत.
- (2) *Question No. 1 is **compulsory**. Of the remaining questions, attempt **any Four** selecting one question from **each Section**.*
 प्रश्न क्रमांक 1 अनिवार्य आहे. उर्वरित प्रश्नांमधून कोणतेही चार सोडवा पण प्रत्येक विभागातून एक प्रश्न निवडून सोडविणे आवश्यक आहे.
- (3) *Figures to the **RIGHT** indicate marks of the respective question.*
 उजवीकडील अंक संबंधित प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
- (4) *Number of optional questions upto the prescribed number in the order in which they have been solved will only be assessed. Excess answers will not be assessed.*
 ज्या क्रमाने निर्धारित संख्येपर्यंत पर्यायी प्रश्नसंख्या सोडविली आहे, तेवढीच प्रश्नसंख्या तपासली जाईल, अतिरिक्त उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.
- (5) *Credit will be given for orderly, concise and effective writing.*
 नीटनेटक्या, संक्षिप्त व परिणामकारक लिखाणास श्रेय दिले जाईल.
- (6) *Candidate should not write roll number, any name (including their own), signature, address or any indication of their identity anywhere inside the answer book otherwise he/she will be penalised.*
 उत्तरपुस्तिकेच्या आतील भागात कोठेही उमेदवाराने बैठक क्रमांक, स्वतः किंवा इतरांचे नाव, पत्ता किंवा आपली ओळख देणारे चिन्ह नमूद करू नये अन्यथा तो शिक्षेस पात्र ठरेल.
- (7) *In case of any ambiguity, English version will be considered as authentic.*
 कोणत्याही प्रकारच्या संदेहाच्या स्थितीत, इंग्रजी भाषांतर ग्राह्य समजले जाईल.

P.T.O.

SEAL

1. Answer **any four** of the following (10 marks **only**) :

खालीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा (प्रत्येकी १० गुण) :

(a) Evaluate the Archaeological sources for the study of Ancient India.
प्राचीन भारताच्या अभ्यासासाठी उपयुक्त असलेल्या पुरातत्त्वीय साधनांचे मूल्यमापन करा.	10
(b) Review the short history of Satavahanas.
सातवाहनाच्या इतिहासाच्या थोडक्यात आढावा घ्या.	10
(c) Give the salient features of the architecture of Delhi Sultans.
दिल्ली सुलतानशाहीतील स्थापत्य कलेची वैशिष्ट्य स्पष्ट करा.	10
(d) Discuss the social condition of the Medieval India.
मध्ययुगीन काळातील भारतातील सामाजिक परिस्थितीची चर्चा करा.	10
(e) Analyse the military reform introduced by Shershah.
शेरशहाने सुरु केलेल्या लष्करी सुधारणांचे विश्लेषण करा.	10

SECTION – A

विभाग – अ

2. Answer the following sub-questions :

खालील उप-प्रश्नांची उत्तरे द्या :

(a) Give an account of the social life in the Indus Valley Civilization.
सिंधु संस्कृतीतील सामाजिक जीवनाची माहिती द्या.	10
(b) Review the political life of the vedic age.
वेद काळातील राजकीय जीवनाचा आढावा घ्या.	15
(c) Account for the factors responsible for the rise of Buddhism.
बौद्ध धर्माच्या उदयास कारणीभूत झालेल्या घटकांचा परामर्श घ्या.	15

3. Answer the following sub-questions :

खालील उप-प्रश्नांची उत्तरे द्या :

(a) Discuss the economic life in Indus Valley Civilization.
सिंधु संस्कृतीतील आर्थिक जीवनाची चर्चा करा.	10
(b) Give an account of literary development of vedic period.
वैदिक काळातील वाङ्मयीन विकासाची माहिती द्या.	15
(c) Account for the decline of the Jainism.
जैन धर्माच्या ऱ्हासाची कारणे सांगा.	15

SECTION – B**विभाग – ब**

4. Answer the following sub-questions :

खालील उप-प्रश्नांची उत्तरे द्या :

(a) Give an account of the religious life in the age of Guptas.	15
गुप्त कालीन धार्मिक जीवनाची माहिती द्या.	
(b) Illustrate the political history of Rashtrakutas.	15
राष्ट्रकूट साम्राज्याचा राजकीय इतिहास विशद करा.	
(c) Describe the work of Shankaracharya and Ramanuj.	10
शंकराचार्य व रामानुज यांच्या कार्याचे वर्णन करा.	

5. Answer the following sub-questions :

खालील उप-प्रश्नांची उत्तरे द्या :

(a) Give an account of the social life in the age of Guptas.	15
गुप्त कालीन सामाजिक जीवनाची माहिती द्या.	
(b) Give an account of proliferation of cast.	15
जाती संस्थेच्या प्रसाराची माहिती द्या.	
(c) Discuss the historical importance of Kalhana and his Rajtarangini.	10
कल्हनच्या राजतरंगिणी चे ऐतिहासिक महत्त्व विशद करा.	

SECTION – C**विभाग – क**

6. Answer the following sub-questions :

खालील उप-प्रश्नांची उत्तरे द्या :

(a) Discuss the contribution of Krishnadevray toward the Vijayanagara Kingdom.	15
कृष्णदेवरायाने विजयनगर साम्राज्याला दिलेल्या योगदानाची चर्चा करा.	
(b) Explain the land revenue system under the Mughal.	15
मुगलांच्या जमीन-महसूल व्यवस्थेचे वर्णन करा.	
(c) Sketch the growth of trade centres under the Mughals.	10
मुगल काळातील व्यापारी केंद्रांच्या भरभराटी चे वर्णन करा.	

P.T.O

7. Answer the following sub-questions :

खालील उप-प्रश्नांची उत्तरे द्या :

(a) Discuss the causes of the downfall of the Maratha empire.
मराठी सत्तेच्या ऱ्हासांच्या कारणांची चर्चा करा.	15
(b) Discuss the Land Revenue system introduced Malik Ambar.
मलीक अंबरने सुरु केलेल्या जमीन महसूल व्यवस्थेची चर्चा करा.	15
(c) Review the currency system under the Maratha state.
मराठा राज्यातील चलन पद्धतीचा आढावा घ्या.	10

SECTION – D

विभाग – ड

8. Answer the following sub-questions :

खालील उप-प्रश्नांची उत्तरे द्या :

(a) Give a brief history of Bhakti movement.
भक्ती चळवळीचा थोडक्यात इतिहास द्या.	15
(b) Give an account of the development of architecture in North India.
उत्तर भारतातील स्थापत्यकलेच्या विकासाचा परामर्श घ्या.	15
(c) Discuss the quarrels between the Portuguese and Maratha for gaining supremacy over the Deccan.
पोर्तुगीज आणि मराठा यांच्यात दक्षिणेच्या वर्चस्वाकरिता झालेल्या संघर्षाचा वृत्तांत द्या.	10

9. Answer the following sub-questions :

खालील उप-प्रश्नांची उत्तरे द्या :

(a) Discuss the salient features of Sufism in Medieval India.
मध्यायुगीन भारतातील सूफी पंथाच्या ठलक वैशिष्ट्यांची चर्चा करा.	15
(b) Give an account of the educational development under the Mughals.
मुगल कालीन शैक्षणिक विकासाचा परामर्श घ्या.	15
(c) Describe the economic influence of European rulers on Indian Sea Cost.
भारतीय सागरी किनाऱ्यावर युरोपियन सत्ताधिकांच्या आर्थिक प्रभावा विषयी चर्चा करा.	10